

Uzasadnienie
do
Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 12 września 2025 r.
w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Dziki Wąwóz”

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zarządzenie określa nazwę rezerwatu, jego położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Rezerwat przyrody „Dziki Wąwóz” zlokalizowany jest w dolinie Maciejowickiego Potoku położonego pomiędzy Maciejowcem a Pilchowicami. Krajobraz obszaru jest mozaiką siedlisk leśnych z dobrze zachowanymi zbiorowiskami buczyn oraz lasów zboczowych. Dolina Maciejowickiego Potoku jest w większości zalesiona, charakteryzuje się stromymi zboczami o spadkach dochodzących do 70°, licznymi jarami i wychodniami skalnymi, głównie krzemionowymi, gnejsowymi, granitowymi, znajdują się tu także odsłonięcia łupkowe. Jest to miejsce o dużych walorach krajobrazowych i geomorfologicznych (kaskady na potoku, w tym tzw. „Dziki Wodospad”, nisze skalne, w tym tzw. „Dzika Grota”). W szacie roślinnej, na stromych stokach dominują buczyny stanowiące siedliska przyrodnicze 9110 – kwaśne buczyny *Luluzo - Fagetum* i 9130 - żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*. Na wysoczyznach można spotkać uboższe postaci lasów grądowych - 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*. Na stromych stokach w miejscach o zasobnym podłożu wykształciło się siedlisko przyrodnicze 9180 - jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*. Na wychodniach skalnych występują uboższe formy zespołu paproci szczelinowych ze związku *Androsacion vandellii* (siedlisko przyrodnicze 8220), gdzie

dominującymi gatunkami są paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* i mchy z rodzaju tujowiec *Thuidium*. Na pniach drzew porastających brzegi cieku korzystne warunki znajduje chroniony i liczny tutaj mech – gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides*. W najniższych partiach doliny wykształciły się ziołorośla przypotokowe z ostrożeniem warzywnym *Cirsium oleraceum* i bodziszkiem błotnym. Lasy w dolinie Potoku Maciejowickiego obfitują w martwe drewno, stanowiące niszę ekologiczną dla wielu gatunków grzybów i owadów. Na całym terenie liczne są ponad 100-letnie drzewa.

Ochrona rezerwatowa tego miejsca wpłynie na zachowanie procesów zachodzących w ww. ekosystemach i pozwoli na obserwacje starzenia się i przebudowy drzewostanów lasów pod wpływem naturalnych procesów przyrodniczych, bez ingerencji człowieka.

Propozycja utworzenia rezerwatu została poddana konsultacjom społecznym. Informacja o zamiarze utworzenia rezerwatu wraz z mapą określającymi jego proponowane granice oraz granice otuliny, a także podstawowymi wartościami przyrodniczymi została podana do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu ustosunkował się do wszystkich uwag, które wpłynęły w ramach konsultacji, a odpowiedzi udostępnił publicznie (na stronie internetowej Dyrekcji). Dokumentacja z procesu konsultacji znajduje się w aktach rezerwatu.

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona została otulina, która obejmuje obszary leśne przylegające bezpośrednio do granicy rezerwatu (drzewostany o niższych wartościach przyrodniczych) stanowiąc bufor oddzielający najcenniejsze obszary rezerwatu od wpływów zewnętrznych, m.in. antropopresji lub potencjalnej intensywnej gospodarki leśnej.

Rezerwat zlokalizowany jest w granicach obszaru Natura 2000 - specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja nad Bobrem (PLH020054) oraz w granicach Parku Krajobrazowego Doliny Bobru.

Załącznik nr 1 do zarządzenia określa przebieg granicy rezerwatu oraz obszar jego otuliny na tle ewidencji leśnej Nadleśnictwa Lwówek Śląski oraz ewidencji gruntów gminy Lubomierz. Powierzchnia rezerwatu została oparta o granice wydzieleń leśnych - zgodnie z ewidencją Lasów Państwowych, natomiast granica otuliny została oparta – w granicach gruntów należących do Lasów Państwowych o granice wydzieleń, natomiast na pozostałych gruntach o granice działek ewidencyjnych. Na tej podstawie została wyliczona powierzchnia rezerwatu (tj. 36,57 ha) oraz jego otuliny (27,06 ha).

W granicach rezerwatu przyrody „Dziki Wąwóz” obowiązują zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*.

Projekt zarządzenia uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody we Wrocławiu – uchwała nr 1/2025 z dnia 27.05.2025 r.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska – pismo nr DZP-WO.6200.68.2025.AP z dnia 20 czerwca 2025 r.

Ponadto, w myśl art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428)* projekt ww. zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 11 lipca 2025 r.

Mając na uwadze charakter niniejszej regulacji, zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki Budżetu Państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu związane z koniecznością oznakowania granic rezerwatu tablicami urzędowymi i informacyjnymi, przygotowaniem oraz realizacją ewentualnych zadań ochronnych ustalonych dla obszaru rezerwatu. Część działań ochronnych będzie prowadzona w ramach gospodarki leśnej prowadzonej przez Lasy Państwowe i przez nie finansowana. Zarządzenie nie będzie mieć bezpośredniego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów. Nie naruszy także przepisów zawartych w prawie Unii Europejskiej.